

skridt imod større åbenhed på arkivområdet. Det bemærkes, at loven blev vedtaget ensstemmigt af Folketinget i december 2002.

For at sikre at arkivloven forvaltes i overensstemmelse med den politiske intention om størst mulig åbenhed, er der i henhold til arkivloven nedsat et udvalg, der har til opgave at følge praksis på tilgængelighedsområdet. Udvalget afgiver årligt en beretning til kulturministeren, som sender beretningen til Folketingets Kulturudvalg sammen med de bemærkninger, som beretningen måtte give anledning til. Siden 2000 er der hvert år i beretningen redegjort for, om adgangen til arkivalier vedrørende Holocaust eller besættelsestidens historie har givet anledning til problemer. Hidtil har dette ikke været tilfældet.

Det fremgår af begrundelsen for spørgsmålet, at »store dele af materialet, der relaterer til den danske besættelse, stadig ikke er offentligt tilgængeligt«. Det bemærkes i denne forbindelse, at arkivalier, der stammer fra den tyske besættelse af Danmark, er omfattet af samme regler om tilgængelighed som alle andre offentlige arkivalier. Der er således ikke tale om, at der gælder særlige regler for arkivalier fra besættelsestiden. Et vigtigt element i den danske arkivlov er, at den åbner mulighed for at dispensere fra enhver tilgængelighedsfrist, der er fastsat i eller i medfør af loven. Den dispensationspraksis, der følges, er således af væsentlig betydning for en bedømmelse af forholdene i forbindelse med arkivadgang i Danmark, og praksis viser, at der kun i få tilfælde gives afslag på ansøgninger om dispensation. Alle afslag, der er meddelt ansøgere, er refereret i årlige rapporter fra rigsarkivaren til Tilgængelighedsudvalget, og indgår således i udvalgets bedømmelse af praksis. Rapporterne er tillige tilgængelige på Statens Arkivers hjemmeside. Når det drejer det sig om arkivenheder, som omfatter sager inden for straffetretsplejen, som f.eks. sagerne om de i begrundelsen for spørgsmålet omtalte 31 personer, kræves dispensation fra tilgængelighedsfristen på 75 år, samt samtykke fra den afleverende myndighed, dvs. fra den pågældende myndighed inden for politi, anklagemyndighed, domstole eller kriminalforsorg. Denne særlige procedure skyldes udover hensynet til beskyttelsen af privatlivets fred og den personlige integritet også hensynet til retshåndhævelsens effektivitet.

Det er min opfattelse, at Danmark fuldt ud har opfyldt sluterklæringen fra Stockholmskonferencen, og at vi med gennemførelsen af den nye arkivlov, rigsarkivarens og myndighedernes praksis på tilgængelighedsområdet samt de årlige beretninger fra Tilgængelighedsudvalget opfylder den politiske intention om størst mulig åbenhed. Jeg finder derfor ikke anledning til på nuværende tidspunkt at tage initiativ til ændring af arkivloven.

Spm. nr. S 3846

Til justitsministeren (13/5 04) af:

Peter Skaarup (DF):

»Vil ministeren presse på for, at der kommer en hurtig afgørelse i sagen om, hvorvidt »Scandinavian Star«-sagen skal genåbnes på baggrund af de oplysninger, der kom frem for nu 2 år siden?«

Begrundelse

Scandinavian Star-forliset i 1990 er en af Danmarkshistoriens største tragedier. 158 mennesker omkom, og flere tusinde efterladte blev berørt af katastrofen. Siden da har overlevende og pårørende måttet agere efterforskere og har sågar måttet kæmpe imod de myndigheder, der i stedet burde have efterforsket sagen.

For 2 år siden kom der nye oplysninger frem i sagen – bl.a. om formodet forsikringsvindel – hvorfor Rigsadvokaten blev bedt om at vurdere, om der var basis for en genoptagelse af sagen. Der er imidlertid endnu ikke kommet svar fra Rigsadvokaten, og nu er der forlydender om, at der først i efteråret 2004 kan forventes at komme svar vedrørende en eventuel genåbning.

Spørgeren finder det helt urimeligt, at fastlæggelsen af ansvaret for katastrofen nu har stået på i 14 år, og at det skal tage Rigsadvokaten 2,5 år alene at vurdere, om sagen skal genåbnes. Spørgeren vil derfor opfordre ministeren til at presse på for en hurtig afgørelse fra Rigsadvokaten, så de overlevende og efterladte kan få en afklaring af sagen og dermed forhåbentlig kan få fred i sindet.